

формату. Кожному з нас важливо бути професіоналами своєї справи, у будь-яких умовах добросовісно виконувати свою життєву місію.

Література:

1. Борисенко Н. Формування навичок самоосвітньої діяльності студентів педагогічних факультетів в умовах дистанційної освіти SocialWorkandEducation. URL:<https://op.ua/ru/pedclass/naukova-stattya/formuvannya-navichok-samoosvitnoyi-diyalnosti-studentiv-pedagogichnih-fakultetiv-v-umovah-distanciyanoi>
2. Зимняя И.А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата образования. *Высшее образование сегодня*. 2003. № 5. С. 34–42.
3. Кухаренко В.М., Бондаренко В.В. Екстрене дистанційне навчання в Україні: Монографія / за ред. В.М. Кухаренка, В.В. Бондаренка. Харків: Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. 409 с.

Листопад Наталія Петрівна,
науковий співробітник відділу початкової освіти імені О. Я. Савченко Інституту педагогіки НАПН України

ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ УМІНЬ РОБОТИ З ДІАГРАМАМИ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ У 4 КЛАСІ

Введення до програми з математики змістової лінії «Робота з даними» вимагає розробки навчально-методичного забезпечення її вивчення. У науковому дослідженні «Технології формування в учнів початкової школи умінь роботи з даними» розробляється комплексна технологія, основними компонентами якої є діагностична постановка цілі; чітка організація всього ходу навчання на досягнення основних цілей та запланованих результатів навчання. Проектування комплексної педагогічної технології передбачає вибір оптимальної для конкретних умов системи педагогічних технологій. Розроблена нами технологія буде представлена на частково методичному рівні. Це обумовлено тим, що формування зазначених у Типовій освітній програмі умінь роботи з даними відбувається на основі опрацювання змісту всіх ліній курсу математики. Вивчаючи математичний зміст, учні вчать читати та будувати таблиці та діаграми. Досліджено, що найбільша кількість завдань на роботу з діаграмами відноситься до змістового наповнення лінії «Числа, дії з числами. Величини».

Згідно з Типовою освітньою програмою [1, 51] здобувачі освіти у 1 – 3 класах ознайомилися із лінійною (стовпчастою) діаграмою, навчилися зчитувати числові дані, порівнювати їх візуально, виконувати їх різницею та кратне порівняння у межах вивчених

випадків обчислення, добудовувати за відомими числовими даними діаграми, будувати діаграми колективно під керівництвом учителя. У 4 класі продовжується формування основних умінь роботи з діаграмою: зчитування даних та їх візуальне порівняння, побудова лінійних діаграм. Пропонована нами комплексна технологія містить певний технологічний ланцюжок педагогічних та навчальних дій, що приводять до запланованого результату: учень/учениця володіє основними вміннями роботи з діаграмами, а також вміє виконувати різницеве і кратне порівняння даних, розміщених на діаграмах, вміє робити умовиводи за візуальним порівнянням даних чи за виконаними обчисленнями. Передбачено також ознайомлення із діаграмами, стовпчики яких розміщені вниз відносно горизонтальної осі. Цей матеріал сприяє розширенню уявлення про види діаграм та застосування їх у різних сферах діяльності і є пропедевтичним для вивчення системи координат у базовій школі.

У комплексній технології використовуються ігрові технології, проєктні, технології розвитку критичного мислення.

Технологія формування умінь роботи з діаграмами містить діагностику навчальних результатів, необхідну для корекції знань та умінь учнів і самого освітнього процесу.

Література :

1. Типова освітня програма для учнів 3–4 класів колективу авторів під керівництвом О. Я. Савченко . URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2020/11/20/Savchenko.pdf> (Дата звернення 15. 11. 21).

Малишевська Вікторія Миколаївна,
здобувач ступеня вищої освіти другого
(магістерського) рівня Рівненського
державного гуманітарного університету

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ СИНТАКСИСУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Сьогодні у всьому світі, і в Україні зокрема, відбуваються процеси модернізації освіти – це й особистісно-орієнтоване спрямування та інтеграція, інформатизація, компетентнісний підхід до навчання школярів тощо. Усі вони стосуються і початкової школи.

Для сучасної школи особливо актуальним є компетентнісний підхід до навчання учнів. Це означає, що завдання вчителя поступово, клас за класом, формувати в учнів компетентності, вміння та навички, які вони зможуть застосовувати у різноманітних, стандартних і нестандартних ситуаціях, вільно володіючи українською мовою, грамотно,